

קאסוב'ע ליכטיגקייט

להאיר הלבבות מכבשן הקודש של
רבוה"ק צדיקי בית קאסוב זיע"א

גליון א'
פרשת בראשית תשפ"ג

ומעשים טובים, על שם זה נקראים 'ימי המעשה' לשון עשיית מצות ומעשים טובים, וכפי ההכנה בששת ימי המעשה ככה מרגיש בבא שב"ק נשמה יתירה והארת קדושת השבת ע"ד אמרם ז"ל (עבודה זרה ג, א) מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. והנה אנו רואין בעובדות ופעולות גשמייות שהאדם עוסק בהן כל השבוע ובבוא שב"ק בא לנוח ממעשיו ומעצבון ידיו ואחר השבת שוב שנית יצא האדם לפעול ולעבודתו עד בא שבת הבאה, וככה ממש צריך להיות בפעולות הגנפ ובעבודת השכליות שאף שסיגל מצות ומעשה"ט והכין עצמו כראוי בששת ימי המעשה אעפ"כ אחר השבת שוב שנית צריך להכין עצמו מחדש. וזהו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות דייקא, פירוש שעיקר הבריאה היתה באופן זה שאחר השביתה תהיה עשיה מחדש, וזהו ע"ד אמרם ז"ל בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים וד"ל. (אהבת שלום)

אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבין, נע ונד תהיה בארץ (ד, ז, יב)

אנחנו מבקשים והסר שטן מלפנינו ומאחרינו, דהנה בקרוב האדם לעשות דבר טוב, תורה, תפלה, או איזה מצוה, עצת היצר הוא למנוע אותו שלא יגיע לידי מעשה, כי יקרר אותו עם הענוה הפסולה, כי יאמר אליו האידך מלאך לבך קרוין מחומר המלא עון ופשע רב לגשת לעבוד שום עבודה להבורא ית"ש אל גדול ונורא ותחשוב עוד כי תגרום לו נח"י בעבודתך.

אמנם בראותו אם האדם לא סר למשמעתו, יחשוב אחרת לפרוש רשת

לרגלו רגל הגאווה, וכאשר עשה האדם איזה דבר טוב אז תיכף ההדיוט קופץ בראש כי יתנשא לאמר מי כמוני שומר מצוה ועובד ד', ואפילו לא למד רק דף אחד או הלכה אחת, והמוסיף גורע עוד, כי יתנשא ביותר, ולכן אנו מתפללין והסר שטן מלפנינו, ומאחרינו.

ואפשר לומר שכ"ז מרומז בענין קין באמרו ית"ש אליו הלא אם תטיב שאת, היינו אחר מעשה הטוב, ישאך לבך להתנשאות וגאווה, ואם לא תטיב, הנה לפתח חטאת רובין, היינו גם קודם העשיה שדומה אז לעומד בפתח עדיין, גם שם החטאת היא היציה"ר ובא בעתו ופיתויו למנוע ולקרר אותך מעשות הטוב בטענת חטאים הקודמין לומר מי אנכי שאזכה ללמוד תורה"ק, או לעשות שום מצוה, וכונתו שלא תגיע לידי מעשה.

והעצה הנכונה לזה רמז לו - נע ונד תהיה בארץ, פעם כך ופעם כך, היינו בתחילה וקודם המעשה צריך להיות עז כנמר וכארי יתגבר לעשות רצון אבינו שבשמים, ויגבה לבו בדרכי ה', אמנם אחר העשיה לקיים מאד מאד הוי שפל רוח, ובלבד שלא להחליף השיטה, ועל זה צריכים תמיד לשים עיני פקידא. (טל חיים)

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (א, א)

פירש רש"י ולא כתב ברא ה' שמתחילה עלה במחשבה לברא במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין כו'. יש להבין איך שייך שינוי רצון ח"ו. ואפשר הענין כי יש שני מדרגות בעבודת הש"ת, המדרגה הא' הוא הצדיקים שעובדים הש"ת במחשבה, ובעבודה כזו אי אפשר להמדת הדין לקטרג כי נסתרה דרכו מהם, כי רק ה' יודע מחשבות אדם (תהלים צד, יא), לכן הם אינם יראים ממדת הדין. אמנם רוב העולם אינם יכולים לעבוד במחשבה כי לאו כל מוחא סביל דא, על כן צריך לעבוד בדיבור ומעשה, ובוה יש מקום למדת הדין לקטרג, כי בדיבור ומעשה שייך פניה ח"ו.

וזה בתחלה עלה במחשבה, שר"ל שהעבודה תהיה במחשבה לבד, ואז יוכל לברא במדת הדין, כי בעבודה זו לא איכפת ליה מדת הדין כנ"ל. וראה שאין העולם מתקיים, שאין רוב העולם יכולין לקיים עבודה זו ולא כל מוחא סביל דא וצריך לעבוד בדיבור ומעשה, על כן הקדים מדת הרחמים, כי לזה צריך מדת הרחמים וכנ"ל, ואם כן לא היה שינוי רצון. (צמח צדיק, י"ד כ"ט תשרי)

בשבת בראשית מברכים ר"ח מר חשון, זקני הק' מרוזין זצ"ל (י"ד ג' חשון) אמר חשון מלשון רחושי מרחשין, שהשפתיים מרחשין עדיין מעבודת ותפילת חודש תשרי, התחלת תשרי הוא שהמלך הקדוש יושב על כסאו לדון את כל באי עולם ותוקעים בשופר לעורר רחמים, ובפסוק בראשית ברא

מרומז הקשר לר"ה, א"ת השמי"ם וא"ת הארץ גימ' א"ת יו"ם הזכרון הז"ה יו"ם תרועה, וכן מרומז חודש מר חשון יש"ב ד' מל"ך לעולם גימ' מ"ר חשו"ן, יש"ב נוט' ד' בקול שופר, רחושי מרחשין שפתותינו התפלות וקול שופר לפני המלך היושב על כסא רם. (אמרי חיים)

וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד (א, לא)

במדרש 'טוב' זה מלאך החיים, 'טוב מאד' זה מלאך המות. י"ל הרמז בדרך מוסר, 'טוב' אלו המסתפקים במה שיש להם זה מלאך החיים, אלו החיים האמיתיים, אמנם 'טוב מאד' אם הוא מזקק למותרות יותר מכפי יכולתו זה מלאך המות הוא גורם לו למות, וליפול בשאול תחתית ר"ל.

(מקור ברוך, י"ד ב' חשון)

כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות (ב, ג)

ולכאורה תיבת 'לעשות' היא שפת יתר, ולהבין זה הענין הוא כך דהנה אמרו ז"ל (ביצה טז, א) אחד בשבתא לשבתא, פירוש שצריך האדם להכין עצמו בו' ימי המעשה בתורה ותפילה ומצות

מידת זעירין

בס"ד הננו נרגשים להגיש בפני קהל הקודש המקושרים לאילנא דחיי, רבוה"ק לבית קאסוב זיע"א, הגליון הראשון 'קאסוב'ע ליכטיגקייט' שבס"ד הינו חוליה ראשונה מן הגליונות שבס"ד ייצאו לאור מדי שבת ומועד להחיות עם רב.

השתדלנו מאד שלא לשנות את לשונם של רבוה"ק כפי אשר נכתב ונדפס בספריהם, שיהיה אומר דבר בשם אומרו, ככתבו וכלשונו. כפי עיניכם הרואות מושקע עמל רב בכל גליון, ודמים מרובים תרתי משמע, ע"כ הטו נא שכם, ועזרו למפעל כביר זה וביכות רבוה"ק אשר שפתותיהם דובכות בקבר בזכות הגליון וודאי יליצו בעדיכם להיוושע בדבר ישועה ורחמים וכט"ס.

בכל חותמי ברכת
מערכת 'קאסוב'ע ליכטיגקייט'

אור צדיקים

יוצא דהאלולא קדישא של תורה"ק זיע"א

מן בעל ה'צמח צדיק' מויזניץ זיע"א

כ"ט תשרי תרמ"ה

אורו של מרן רבינו רבי מנחם מענדיל בעל ה'צמח צדיק' מויזניץ זיע"א הפציע בכ"ד באייר בשנת תקצ"ז, לאביו מרן רבינו בעל התורת חיים מקאסוב זיע"א, ונכנס בבריתו של אאע"ה ביום ב' בסיון, ויקרא שמו בישראל 'מנחם מענדיל' ע"ש זקינו מרן בעל ה'אהבת שלום' מקאסוב זיע"א. בשנת תר"ד בהיותו בן י"ד שנים נישא לרבנית הצדקנית מרת מרים מאניא ע"ה בת הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, עוד בחיי אביו הק' נתמנה רבינו כרב העיר וויזניצא, לאחר הסתלקות אביו מרן בעל ה'תורת חיים' זיע"א נהרו אליו רוב חסידי אביו להסתופף בצילו הטהור והוא בן כ"ד שנים בלבד. דברי תורתו נדפסו בספה"ק 'צמח צדיק' (גימטריא מנח"ם מענדיל). ויאסף אל עמיו בליל שב"ק פרשת בראשית כ"ט תשרי תרמ"ה, וביום א' נטמן בבית החיים בעיר הגדולה לאלקים וויזניצא.

הרהור, חשב החסיד לעצמו בשברון לב, איך נפל כעת ממדרגה גבוהה כזו שהיתה לו בעת התפילה עם הרבי, והנה עכשיו כל מחשבותיו משוטטות על בילקע פשוטה. בצר לו נכנס החסיד אל רבינו ושח לו את מחשבתו העגומה. השיבו רבינו: כתיב (תהלים קמ"ה, כא) תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד, בעת התפילה גם הבשר הגשמי מתרומם טפה טפחיים מעל הקרקע ומתלהב בעבודת השי"ת, אבל אחרי התפילה, הבשר נשאר אותו בשר, פלייש בלייבט פלייש, גיי זוך דיר א בילקע...

מסופר, כי פעם התחבא אחד מגדולי החסידים בתוך חדרו של רבינו, כדי לשמוע איך הוא לומד גמרא. כשגמר רבינו את לימודו, התחיל להסתובב בבית אנה ואנה, עד שהבחין בו. שאלו רבינו: 'מה מחפשים אתם כאן?'. ענה לו החסיד: רציתי לשמוע את הרבי לומד גמרא... ענה לו רבינו: אספר לכם מעשה - פעם נסעתי לחותני הרה"ק מרוזין ונפגשנו באמצע הדרך. ירדנו שנינו ממרכבתנו וחותני הק' התחיל לספר לי, שמרכבתו נעשתה על פי סודות בדרך הקבלה ואף נרמזים בה מעשי מרכבה, והמשיך לדבר דברים שלא הבנתי מהם מאומה. ומאחר שהבנתי שסודות נוראים הוא דובר, פתחתי את פי בכדי שלכל הפחות יכנס הכל פיו היוצא ממנו בקדושה ובטהרה, לתוך פי... לימים כשסיפר החסיד את המעשה - הפטיר באמרו: כנראה שהרבי רצה לרמז לי בספרו עובדא זו מחותנו הק', שאף ששמעתי את לימודו, מ"מ רק את פשטות הפשט הבנתי, אך לא את פנימיות הלימוד...

לפני פטירתו התאונן רבינו, 'וואס האבען מיר אויפגעטיהן אויף דער וועלט', עמד שם חסיד זקן והעיר 'אפילו אם נאמר שאין לרבינו מצוות ומעשים טובים, אך מי יוכל לשער הסכומים הרבים שפיזר לצדקה, השיב לו רבינו: איך האב דען מיינס גיגעבין? איך האב דאך פון יענעם גענימען, אולי גרמתי רעה למי שלקחתי ממנו את הכסף יותר משגרמתי טוב למי שנתתי לו הכסף...

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן

מקורות: טובות זכרונות, מפי חסידים, מפי ספרים וסופרים, שבעת הרועים, תפארת שבמלכות.

אמר למשמשים שהוא רוצה לנסוע לקאסוב לבקר אצל אמו. למרות היום העמוס והשעה המאוחרת, יצא לדרך בלוויית משמשיו וקהל מצומצם מאד. בהגיעו לקאסוב נכנס אצל אמו ע"ה וביקש ממנה שתיתן לו מעט כסף כדי שיוכל לקנות קצת טבק [כונתו היתה בזה שתראה אמו ע"ה, שעל אף העובדה שהוא כבר רבי גדול לאלפי חסידים, מכל מקום עדיין הוא כתינוק הכרוך אחר אמו ונוקק לעזרתה]. ואכן אמו ע"ה נתנה לו שתי מטבעות כסף כדי שיהיה לו לקנות טבק בשביל שתי ימי יו"ט הבאים.

סיפר הרה"ק האמרי חיים' מויזניץ זיע"א שפעם התהלך רבינו בבוקר בחדרו קודם התפילה, ואמר: אם קיימא לן שהרהור כדיבור דמי הרי טוב, דאם כן מה שעשינו עד עתה שההרנו בגדלותו ית"ש נחשב ג"כ בבחינת תפילה, אבל לאותם פוסקים דהרהור לאו כדיבור דמי נמצא דלאו מידי עבדי, אך לאחר זמן מה התחזק ואמר: לדידהו הרהור

שפתותיו דובבות בקר

הצילני נא מיד אחי מיד עשו. פירוש שהיצר הרע מתחבר לאדם לאח, ומראה לו שהוא מצוה וביקש מהשי"ת שיציליחו מזה.

לאו כדיבור דמי רק חשוב וגבוה יותר מן הדיבור, כי בדיבור יכול האדם להיכשל בפניה או בנגיעה ח"ו, אבל הרהור הוא בלתי לה' לבדו, ורק הוא ית"ש יודע תעלומות לב.

רבינו נכנס פעם לתפילת שחרית בשעה מאוחרת מאד, וכשהרים ראשו הבחין בשעון שהיה תלוי על הקיר והראה על השעה שתיים, ניגש רבינו אל השעון והזיז במקלו את המחוגים כמה שעות אחורה, ואמר: וואס, די גוי פון וויזניץ וועט מיר מחליט זיין וויפל איז יעצט די זייגער? ואמרו החסידים שהחידוש היה, שאחר התפילה אף אחד לא הזיז בחזרה את השעון כפי שהיה השעה בתחילה, ואעפ"כ המשיך השעון להראות את השעה הנכונה והקבועה.

אירע פעם בראש השנה אצל רבינו שאחרי התפילה חילקו בילקעם לכל הקהל לסעודת יו"ט ואחד החסידים שהתמהמה אחר התפילה, התחיל לדאוג שלא נשארה בעבורו בילקע, תוך כדי

הרה"ק ה'מקור ברוך' מסערת וויזניץ זיע"א אמר בשם רבינו: להיות רבי, זוהי תאוה ככל שאר התאוות, אולם כדי לבוא לתאוה זו, צריכים מקודם לשבור את כל התאוות.

סיפר החסיד ר' וואלף אפטער ז"ל, שפעם אחת נסע לרבינו כדי להזכיר לפניו צרת אחד החסידים, שעכברים נכנסו לתוך מחסן התבואה שלו ויש לו מזה נזק גדול, צוה עליו רבינו שילכו אל המחסן ויאמרו את לשון הגמרא (שבת קנ"א, ב) תינוק בן יומו חי אין צריך לשמרו מן החולדה ומן העכברים, חי אבל עוג מלך הבשן מת צריך לשמרו מן החולדה ומן העכברים, וכן עשו, והתחילו לצאת שיירות שיירות של עכברים.

אמרו על רבינו שזכה פעמיים בימי חייו לקיים מצוות כיבוד אם למהדרין מן המהדרין - וגופא דעובדא הכי הוי: בויזניץ, בחצר קדשו של רבינו היו מחלקים מזון ומחיה לבני המשפחה מידי חודש בחדשו. היה שם אחד מבני המשפחה הרחוקים, שהיה מרבה להציק ולהפריע להתנהלות ביתו של רבינו, ואעפ"כ היה רבינו שולח אליו כגיל את החלוקה כאילו לא עשה מאומה. פעם אחת הגדיל אותו האיש להצר את צעדי בית רבינו, עד שהמקורבים אנשי הבית ניסו לשכנע את רבינו שעכשיו לכל הדעת כבר הגיע הזמן להפסיק לתת לו את כספי החלוקה החדשית. רבינו לא השיב לדבריהם כלום והמשיך הלאה בסדר יומו העמוס לעיפה. באחד הימים הגיעה שמועה לאוני רבינו, שאמו הצדקנית ע"ה הגיעה אליו מקאסוב לבקרו. תיכף ומיד שינס מתניו ונסע לקראתה לקבל את פניה בכניסה לעיר, שם לקח אותה על ידיו ונסע עמה במרכבתו עד לביתו. בהגיעה אל הבית, אמרה אמו הצדקנית לרבינו, שבאה עד הנה משום שיש להם כאן בויזניץ קרוב אחד [הוא אותו אדם שהפריע לרבינו תמידין כסדרן בעוות פנים ומצח] ותמיד הייתם נותנים לו סכום קבוע למחיתו, ועכשיו בא לקבול לפני שהסכום אינו משיביע אותו ואת בני ביתו, לכן אני מבקשת ממך שתוסיף לו על הסכום שקיבל עד עתה... רבינו שמע את בקשתה ולא ענה מאומה על זאת, והחסידים הבינו שאכן מילא את בקשתה. הפעם השניה שכיבד את אמו הצדקנית ע"ה ביותר שאת - היתה פעם אחת בערב יו"ט ורבינו